

SANAL ORTAMDA UYUŞTURUCU TİCARETİ

Ufuk ADIGÜZEL

Uyuşturucu madde tacirleri e-ticaret siteleri üzerinden uyuşturucu madde satışını direk olarak yapmamaktadır. Yasal bir ürün görünümü altında yasa dışı bir ürün satışı da gerçekleştirilebilir.

GİRİŞ

Günümüzde her alanda olduğu gibi yasal veya yasal olmayan ticari faaliyetlerde Internet kullanımı önemli bir yere sahiptir. Çok çeşitli kategorilerde ürünler veya hizmetlerin Internet üzerinden sanal ortamda kolaylıkla satışı yapılabilmektedir. Bu kolaylıktan faydalana-bilmek için Internet bağlantısı olan bir kişisel bilgisayar, tablet bilgisayar veya akıllı telefona ihtiyaç vardır. **E-ticaret siteleri** üzerinden yapılan ödemeler genellikle kredi kartı, banka havalesi, EFT veya kapıda ödeme şeklinde yapılabilmektedir. Internet'in hızlı bir şekilde yaygınlaşması ve kullanım alanlarının artması her türlü e-ticarete olan ilgi ve alakayı da

artırmaktadır. İnsanların dışarıya çıkmadan oturduğu yerden ürün veya hizmet siparişi verebilmesinin rahatlığı, sipariş edilen ürünün kargo ile kapıya kadar gelmesi, Internet üzerinden alış veriş ve e-ticareti cazip kılan etkenler arasındadır.

YASA DIŞI E-TİCARET

Sanal ortamın yasal ürün ve hizmetlerin satışında kullanılmasının yanında, yasal olmayan ürünlerin ticaretinde kullanılması da her geçen gün artan bir tehdit olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gerçek hayatta olduğu gibi sanal ortamda da yapılan ürün satışlarının sıkça denetlenmesi bir zorunluluk halini almıştır. Gerçek hayatta verilen asayiş ve kolluk hizmetlerinin temel taşı suçun tespiti ve önlenmesinde etken unsur olan **asayiş devriyeleridir**. Sanal ortamda suçun tespiti ve engellenmesi de ancak **sanal devriyeler** marifetiyle mümkün olabilmektedir. Bu konuda yetmişmiş **uz-**

man personel ve teknolojik alt yapı sayesinde yasal mevzuatın verdiği yetki çerçevesinde bu görevin yerine getirilmesi sağlanacaktır.

UYUŞTURUCU MADDE SATIŞI

Günümüzde sanal ortamda yapılan yasa dışı ürün satışlarının başında başta gençlerimiz için büyük bir tehdit olan **uyuşturucu madde ticareti** gelmektedir. Gençler çeşitli sanal platformları satış kanalı olarak kolaylıkla kullanabilmektedir. Uyuşturucu satıcıları müşterilerine ulaşmak veya yeni müşteriler bulmak için gençlerimizin sıkça kullandığı Facebook, Twitter, Google Plus gibi **sosyal ağlar** üzerinde oluşturulmuş **profil veya tanıtım sayfaları** kullanabilmektedir. Hemen hemen tüm akıllı telefon kullanıcılarının günlük olarak sıkça kullandığı WhatsApp Messenger, Viber, Skype, Telegram, WeChat gibi **anlık mesajlaşma uygulamaları** sayesinde de alıcı satıcı iletişimi kolaylıkla ve anlık olarak ağırlanabilmektedir. Uyuşturucu satıcıları ve organize suç örgütlerinin normal iletişim kanallarından ziyade takibi ve tespiti çok zor olan şifreli ve kriptolu mesajlaşma tekniklerini kullandıkları da bilinmektedir. Bu bakımdan soruşturma yapan hem adli kolluk personelinin hem de adli makamların bu tip yöntem ve tekniklerin varlığından haberdar olarak **suç soruşturmalarını detaylı olarak derinlemesine incelemesi**, suç ve suçlu bağlantılarını delilleriyle birlikte ortaya çıkarması büyük önem arz etmektedir.

Uyuşturucu madde tacirleri e-ticaret siteleri üzerinden uyuşturucu madde satışını direk olarak yapmaktadır. **Yasal bir ürün görünümü altında yasa dışı bir ürün satışı da**

gerçekleştirilebilir. Burada **kargo şirketlerine** büyük görev düşmektedir. Taşıdıkları ürünlerin muhteviyatından haberdar olmaları büyük önem arz etmektedir. **Gelişmiş taranma sistemlerini kullanarak** paket içeriklerini kontrol etmekten ve başta uyuşturucu maddeler olmak üzere yasa dışı ürün sevkiyatını engellemekten sorumludurlar. Sanal ortamda anlaşma sağlayan uyuşturucu

rucu satıcıları farklı yöntemler kullanılarak da paketlerini müşterilerine ulaştırabilirler. Örneğin elden kurye ile teslimat, **serbest ticari bir taksi şoförü veya taşıma firması ile anlaşarak paketin alıcıya ulaştırılması sağlanabilmektedir.**

KARANLIK İNTERNET (DARK NET)

Şimdiye kadar sanal ortamda bildiğimiz ve **dijital iz takibi** yaparak şüpheli tespitini yapabildiğimiz satış kanallarına son bir kaç yıldır **İnternet'in karanlık yüzü** de eklenmiştir.

Sanal ortamı kullanan uyuşturucu satıcıları İnternet üzerinden satışlarını anonim ve gizli bir şekilde gerçekleştirmek için **"Dark Net"** denilen İnternet'in karanlık yüzünü de kullanmaya başlamışlardır. Normal bir İnternet bağlantısıyla direk olarak ulaşılamayan ve özel tarayıcı-

lar vasıtasıyla içerisinde gezilebilen **kriptolu ağlar** sayesinde kullanıcılar İnternet'te **anonim bir şekilde** gezabilmektedirler. Bu tip ağlarda iz takibi yapmak çok zordur ve teknik kapasite gerektirir.

TOR AĞI

En yaygın kullanılan Dark Net ağı **"Tor Projesi"** üzerinden kullanılan **"Tor Ağı"**dır. Tor Ağı bir grup gönüllü sunucu sağlayıcının bir araya gelmesiyle oluşmuş, İnternet üzerindeki gizlilik ve güvenliği artırmayı hedeflemiş bir İnternet projesidir. Tor kullanıcıları Tor ağına normal İnternet üzerinden direk olarak bağlanmak yerine bir takım **sanal tünelleme tekniklerini** kullanarak bağlanırlar. Bu şekilde kullanıcılar gizlilik içerisinde halka açık ağlar üzerinde bilgi paylaşabilirler. Aynı ağ üzerinden kullanıcılar yasaklı veya engelli içeriklere de herhangi bir engele takılmadan ulaşabilirler.

Gazeteciler, STK'lar, aktivist gruplar, açık kaynak araştırması yapan kolluk kuvvetleri ve adli makamlar gizlilik içerisinde ve iz bırakmadan sanal ortamda gezinmek için Tor Ağı'nı kullanmaktadırlar.

Tor Ağı'na özel web sitelerine normal İnternet site adreslerinden farklı olarak **<http://xyh47jrynw6insl.onion>** şeklinde uzantısı **"onion"** olan web adresleri üzerinden giriş yapılabilmektedir. Bu tip ağlarda

“**.onion**” uzantısının kullanılmasının sebebi soğan benzeri katmanlı bir yapıya sahip olduğunu belirtmek içindir.

Tor Ağı ve benzeri gizli ağlarda dijital iz takibi yapabilmek için ağ yapısına hâkim olmanız gerekmektedir. Son bir kaç yıldır dünya genelinde bu tip ağlarda kullanılan gizli hizmetlerin sayısı hızla artmaktadır. Bu ağlar sayesinde kullanıcılar **Peer-to-Peer (P2P)** denilen uçtan uca iletişim sayesinde birbirleriyle kimlik bilgilerini gizlemiş halde anonim olarak kolaylıkla iletişime geçebilmekte, yasal veya yasa dışı her türlü ürünün ticaretini yapabilmektedirler. Tor Ağı'na bağlanan bir internet kullanıcısı Tor programı ayarlarında uygun ayarları yaparak kişisel bilgisayarını Tor sunucusu olarak işletebilmektedir. Bilgisayar açık olduğu sürece istenilen her türlü web sitesi yayınlanarak hizmet verilebilir.

DÜNYADAN ÖRNEKLER: FBI SILKROAD OPERASYONLARI

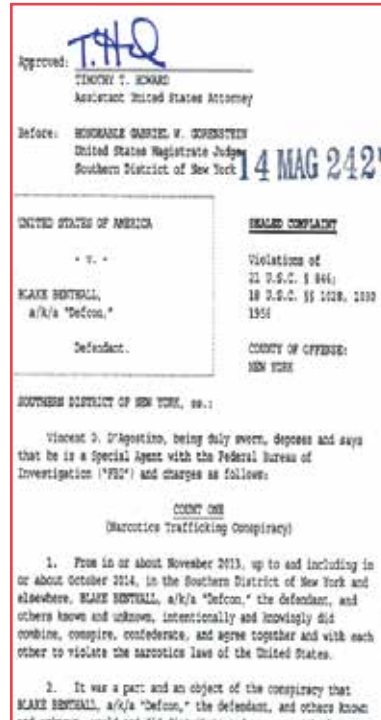

Tor Ağı üzerinden uyuşturucu madde ticaretine olanak sağlamış bilinen ilk Dark Net marketi “**Silk Road**” (<http://silkroad6ownowfk.onion>) web sitesidir.

“**Silk Road**” Dark Net sitesi, **ABD vatandaşı Ross William ULBRICHT (Dread Pirate Roberts / DPR)** tarafından 2011 yılında kurulmuş ve Ekim 2013 tarihine kadar 100.000’den fazla kullanıcı tarafın-

dan yüzlerce kilogram uyuşturucu madde ve yasa dışı diğer mal ve hizmetlerin satışına aracılık yapmıştır.

Ross ULBRICHT 2 Ekim 2013 tarihinde San Francisco’da tutuklanmıştır. Silk Road, **FBI** tarafından yapılan uluslararası operasyonla kapatılmıştır. ULBRICHT, 4 Şubat 2015 tarihinde Manhattan Federal Mahkemesi tarafından 7 farklı suçtan yargılanarak ömür boyu hapse mahkûm edilmiştir.

Sanal ortamda uyuşturucu ticaretinin en büyük Dark Net marketi olan Silk Road’un kapanmasının ardından benzerleri piyasaya sürül-

müştür. Silk Road’un kapanmasından yaklaşık 5 hafta sonra Kasım 2013’te Silk Road’un ününü kullanan ve devamı olan ikinci en büyük Dark Net marketi **Blake BENTHALL (Defcon)** tarafından “**Silk Road 2.0**” ismiyle açılmıştır. Eylül 2014 tarihine kadar 150.000 aktif alıcı ve satıcı tarafından aylık ortalama 8 milyon dolarlık satış gerçekleştirilmiştir. FBI tarafından başta Fransa, Almanya, Hollanda, Birleşik Krallık olmak üzere 16 Avrupa Birliği ülkesi ile ortak gerçekleştirilen “**Onymous Operasyonu**” kapsamında 6 Kasım 2014 tarihinde 400’den fazla Dark Net sitesi ile birlikte kapatılmıştır. 26 yaşındaki BENTHALL, uyuşturucu madde kaçakçılığını yönetmek, bilgisayar korsanlığı, evrakta sahtecilik, sahte kimlik pasaport düzenlemek ve kara para aklama suçlarından ömür boyu hapis cezasıyla yargılanmaktadır.

FBI tarafından kapatılan Dark Net sitelerine “**THIS HIDDEN SITE HAS BEEN SEIZED**” yazılı bildirim bırakılmıştır.

DARK NET’TE SANAL PARA (KRİPTO PARA / ELEKTRONİK PARA) KULLANIMI

İnternet’in yer altı dünyası diye de tabir edilen “**Tor Ağı**” gibi kripto- lu gizli ağlarda alış verişler “**Kripto Para**” denilen ve dünya genelinde en çok kabul gören sanal para birimi “**Bitcoin (BTC)**” ile yapılabilmektedir. **Bitcoin** herhangi bir ülkenin merkez bankası, kurum, kuruluş ile bağlantısı ve yönetim merkezi olmayan sanal para birimidir. Elektronik para birimi de denilmektedir. **Bitcoin** sanal para biriminin çalışma mantığına göre parayı gönderen ve parayı alan kişi gerçek kimlik bilgilerini hiçbir zaman öğrenememektedirler. Gönderi ve alıcının rastgele alfabetik karakterlerden oluşan ve **2GP3AvgbUKkcJnjqNsSp5dvth-ZcbD7z9rP** benzeri Bitcoin adres-

leri vardır. Milyonda bir oranında BitCoin gönderilip alınabilir. Sanal paranın muhafazası için dijital cüzdana ihtiyaç vardır. Bu cüzdan bilgisayar ortamındaki bir yazılımdan ibarettir ve çeşitli algoritma ve şifreleme mekanizmasıyla korunmaktadır. Mobil cihaz üzerinde kullanım için de cüzdan uygulamaları mevcuttur. Dijital cüzdanın silinmesi veya şifrenin unutulması halinde sanal paralara bir daha ulaşılamamaktadır. Sanal para gönderilip alınırken dijital cüzdan üzerinden işlem yapılmaktadır. Sanal paranın gerçek paraya dönüştürülmesi için aracı finans şirketleri kullanılmaktadır. Sanal bir döviz bürosu gibi çalışan finans şirketine aktarılan sanal paralar o günkü kurdan hesaplanarak banka hesaplarına gerçek para olarak transfer edilebilmektedir. Finans şirketleri bu dönüştürme işinden komisyon alarak varlıklarını sürdürmektedirler.

Dark Net Marketlerde Listelenen Uyuşturucu Madde ve Hizmet Örnekleri:

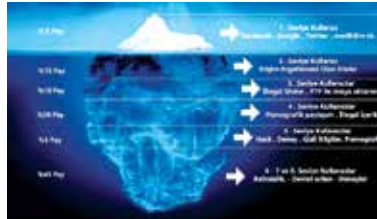
10 Mart 2016 tarihinde yaklaşık olarak 1 BTC = 1.250 TL'dir.

- Eroin, 100 gr, Afganistan menşeli. Fiyat: 9.70 BTC.
- Kokain, 5 gr, Kolombiya menşeli, ABD'den dünyanın her yerine kargo imkânı. Fiyat: 1.04 BTC.
- Sahte Danimarka Pasaportu, tüm güvenlik tedbirlerini içeren orijinal sayfalı. Fiyat: 5.14 BTC.

- Sahte New Jersey Sürücü Belgesi, güvenlik hologramları dâhil. Fiyat: 0.21 BTC.
- Web Site Hacking, 4-7 gün keşif süresi, paranın yarısı baştan alınır. Fiyat: 1.32 BTC.
- E-mail Hacking, Fiyat: 0.09 BTC.

Tor Ağı'nda aktif olan Dark Net marketler bulunabilmektedir.

Kullanım amaçlarına göre Internet seviyeleri. Buz dağının altı Dark Net'i temsil etmektedir.

Yazılım geliştiriciler, Tor Ağı'nı kullanabilen kriptolu ve gizli iletişim araçlarını kolaylıkla geliştirebilmektedirler. Bu durumda ağ trafiği yakalanıp analizi yapılsa bile şifreli mesajlardan başka bir şey elde edilememektedir.

ÜLKEMİZDEKİ DURUM

Ülkemizde klasik yöntemlerin haricinde Dark Net market üzerinden uyuşturucu madde ticareti tespit edilmemiştir. Sanal ortamı kullanmak isteyen uyuşturucu madde

perakende satıcıları genellikle sosyal ağlar üzerinden ve arkadaş çevresinden istifade ederek müşterilerine ulaşmaktadırlar. Gizlenmiş kargo paketleri veya özel kuryeler vasıtasıyla alıcılara ulaşabilmektedirler.

SONUÇ

İhbar mekanizması haricinde sanal ortamdaki bir suçun tespit edilebilmesi için devamlı olarak çevrimiçi araştırma yapmak ve gerekli durumlarda gizli soruşturmacı olarak suçu derinlemesine araştırmak gerekmektedir. Ülkemizdeki yasal mevzuat, sanal ortamda gizli soruşturma tekniklerine uyumlu değildir. Kolluk personeli gerekli durumlarda alıcı kılıfına girerek Internet üzerinden sipariş verebilmeli, sanal para kullanabilmeli ve kargo paketleri üzerinden giderek geriye doğru araştırma yapabilmelidir. Bilişim alanında işlenen suçlarla etkin mücadele için CMK madde 135 (İletişimin Tespiti, Dinlenmesi ve Kayda Alınması) katalog suçlar kapsamına alınması değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

[https://en.wikipedia.org/wiki/Silk_Road_\(marketplace\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Silk_Road_(marketplace))

https://en.wikipedia.org/wiki/Operation_Onymous

<https://www.fbi.gov/newyork/press-releases/2015/ross-ulbricht-the-creator-and-owner-of-the-silk-road-website-found-guilty-in-manhattan-federal-court-on-all-counts>

<https://www.fbi.gov/newyork/press-releases/2014/operator-of-silk-road-2.0-website-charged-in-manhattan-federal-court>